

GORIŠKA LOKALNA ENERGETSKA AGENCIJA
Mednarodni prehod 6, Vrtojba, 5290 Šempeter pri Gorici, Slovenija
Tel.: 00 386 (0)5 393 24 60, faks: 00 386 (0)5 393 24 63
E-mail: info@golea.si, www.golea.si

LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT OBČINE TOLMIN

POVZETEK

OBČINA

TOLMIN

Tolmin, junij 2015

PODATKI O PROJEKTU

Naslov projekta: LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT OBČINE TOLMIN - povzetek

Številka dokumenta: 10/2014

Številka izvoda: 1 2 3

Prejemnik: Občina Tolmin
Ulica Padlih borcev 2
5220 Tolmin
tel.: 05 381 95 00, fax: 05 381 95 23

Izvajalec: GORIŠKA LOKALNA ENERGETSKA AGENCIJA
Mednarodni prehod 6, Vrtojba
5290 Šempeter pri Gorici
tel.: 05 393 24 60, fax.: 05 393 24 63

Odgovorna oseba: Rajko Leban, univ. dipl. inž. str.

Podpis:

Avtorji:

- Boštjan Mljač, dipl. gosp. ing. – vodja projekta
- Rajko Leban, univ. dipl. ing. str.
- Ivana Kacafura, univ. dipl. ing. ekol.
- dr. Vanja Cencič
- Nejc Božič, dipl. ing. str.
- Matej Pahor, univ. dipl. inž. str.

KAZALO

1	NAMEN IN CILJI	5
2	ANALIZA STANJA	5
2.1	STANOVANJA.....	5
2.2	JAVNE STAVBE.....	5
2.2.1	<i>Občinske javne stavbe</i>	5
2.2.2	<i>Državne javne stavbe</i>	6
2.3	PODJETJA.....	7
2.4	PROMET.....	9
2.5	JAVNA RAZSVETLJAVA.....	9
2.6	NADZOR DELOVANJA KURILNIH NAPRAV IN ORGANIZIRANOST DIMNIKARSKE SLUŽBE V OBČINI.....	9
3	PODATKI O OSKRBI Z ENERGIJO	9
3.1	VEČJE KOTLOVNICE.....	9
3.2	DALJINSKO OGREVANJE.....	10
3.2.1	<i>DOLB Podbrdo</i>	10
3.2.1	<i>DOLB obrtna cona na Logu v Tolminu</i>	10
3.2.1	<i>DOLB Tolmin</i>	11
3.3	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO.....	11
3.4	OSKRBA Z ZEMELJSKIM PLINOM.....	11
3.5	OSKRBA Z UTEKOČINJENIM NAFTNIM PLINOM.....	11
3.6	OSKRBA S TEKOČIMI GORIVI.....	11
3.7	ANALIZA OSKRBE Z ENERGIJO V INDIVIDUALNIH GRADNJAH.....	12
4	RABA ENERGIJE V OBČINI IN EMISIJE ŠKODLJIVIH SNOVI	12
4.1	PORABA ENERGIJE.....	12
4.2	STANJE ZRAKA IN EMISIJE ŠKODLJIVIH SNOVI.....	12
5	ŠIBKE TOČKE	12
6	ANALIZA PREDVIDENE BODOČE RABE ENERGIJE IN NAPOTKI GLEDE PRIHODNJE OSKRBE Z ENERGIJO	16
6.1	ANALIZA PREDVIDENE BODOČE RABE ENERGIJE.....	16
6.2	NAPOTKI GLEDE PRIHODNJE OSKRBE Z ENERGIJO.....	16
6.3	SCENARIJI OSKRBE Z ENERGIJO ZA POSAMEZNA OBMOČJA V OBČINI.....	17
7	ANALIZA POTENCIALOV OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE	17
7.1	HIDROENERGIJA.....	17
7.2	LESNA BIOMASA.....	18
7.3	SONČNA ENERGIJA.....	18
7.4	VETRNA ENERGIJA.....	18
7.5	GEOTERMALNA ENERGIJA.....	18
7.6	BIOPLIN.....	18
	<i>Bioplin iz komunalnih odpadkov</i>	18
	<i>Bioplin iz čistilnih naprav</i>	19
	<i>Bioplin iz živinoreje</i>	19
7.7	KOMUNALNI ODPADKI.....	19
7.8	ODPADNA TOPLOTA.....	19
8	ANALIZA POTENCIALA UČINKOVITE RABE ENERGIJE IN VARČEVALNEGA POTENCIALA	19
8.1	STANOVANJA.....	19
8.2	JAVNE STAVBE.....	19
8.3	INDUSTRIJA IN DROBNO GOSPODARSTVO.....	20
8.4	PROMET.....	20
8.5	JAVNA RAZSVETLJAVA.....	20

9	CILJI	20
9.1	DOLOČITEV CILJEV IN KAZALNIKOV LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA OBČINE TOLMIN	20
10	UKREPI	22
10.1	STANOVANJA	22
10.2	JAVNE STAVBE	22
10.3	PODJETJA	24
10.4	PROMET	24
10.5	JAVNA RAZSVETLJAVA	24
10.6	ENERGETSKO SVETOVANJE	24
11	NAPOTKI ZA IZVAJANJE LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA	25
12	AKCIJSKI NAČRT	25
12.1	SREDNJEROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI ZA OBČINO	36

1 NAMEN IN CILJI

Cilj lokalnega energetskega koncepta je analiza energetskega stanja v občini Tolmin ter postavitve primernih ukrepov za izboljšanje obstoječega stanja na področjih javnega ter privatnega sektorja. Z zadostitvijo glavnega cilja projekta bodo neposredno zadoščeni tudi cilji: zmanjšanje emisij škodljivih plinov v okolje, ustvarjanje prihrankov za občino in njene prebivalce na področju energetike, pridobitev možnosti za subvencioniranje raznih projektov s strani države in evropske skupnosti na področju energetike, itd. Konkretni predvidene aktivnosti Lokalnega energetskega koncepta Občine Tolmin so podane v poglavju 12 Akcijski načrt.

2 ANALIZA STANJA

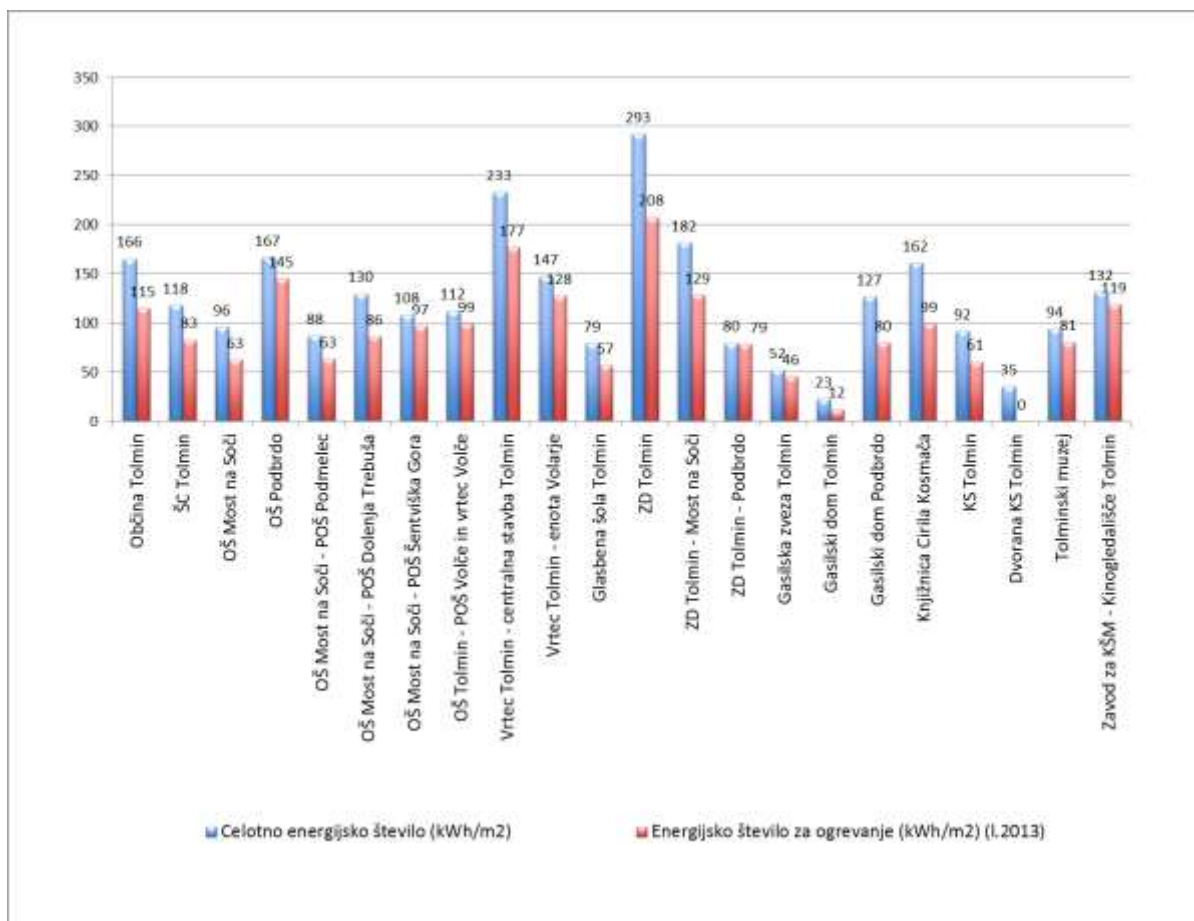
2.1 Stanovanja

V občini Tolmin se največ stanovanj ogreva z lesom 58,9 %. Drugi najpogosteje uporabljen glavni energent za ogrevanje stanovanj je kurilno olje, s katerim je ogrevanih 31,5 % stanovanj. Za ogrevanje stanovanj se porabi skupno 48.369 MWh primarne energije letno. Povprečna raba primarne energije za Slovenijo za stanovanja, ki se ogrevajo individualno znaša 4.174 kWh na prebivalca letno; ocenjena poraba primarne energije za ogrevanje na prebivalca v občini Tolmin pa znaša 4.181 kWh/leto oz. približno 411 l kurilnega olja. Poraba na prebivalca je za 0,15 % višja v primerjavi s slovenskim povprečjem.

2.2 Javne stavbe

2.2.1 Občinske javne stavbe

V občini Tolmin smo izpostavili 22 občinskih javnih stavb, ki so največ v uporabi. Gledano na povprečje med leti 2011 in 2013 se je v teh stavbah porabilo 3.736.682 kWh na leto energije iz energentov (od tega 2.758.598 kWh toplote in 978.084 kWh električne energije). Na grafu 1 so prikazana celotna energijska števila in energijska števila za ogrevanje.

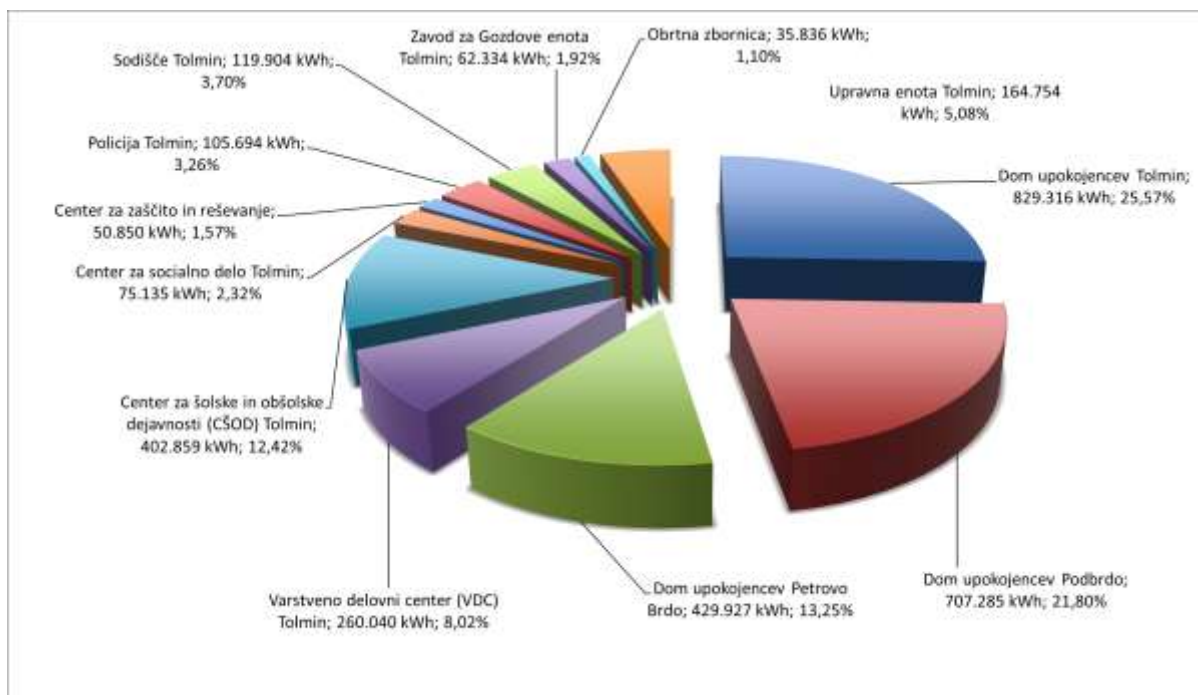

Graf 1: Celotna energijska števila občinskih javnih stavb in energijska števila za ogrevanje

2.2.2 Državne javne stavbe

V občini Tolmin smo izpostavili 12 občinskih javnih stavb. Gledano na leto 2013 se je v teh stavbah porabilo 3.243.935 kWh energije: kurilno olje 1.486.428 kWh, lesna biomasa 764.601 kWh in elektrike 992.906 kWh.

Na grafu 2 je prikazana delitev porabe energije po porabnikih v analiziranih državnih javnih stavbah. Med večje porabnike znotraj sektorja spadajo Domovi upokoencev.

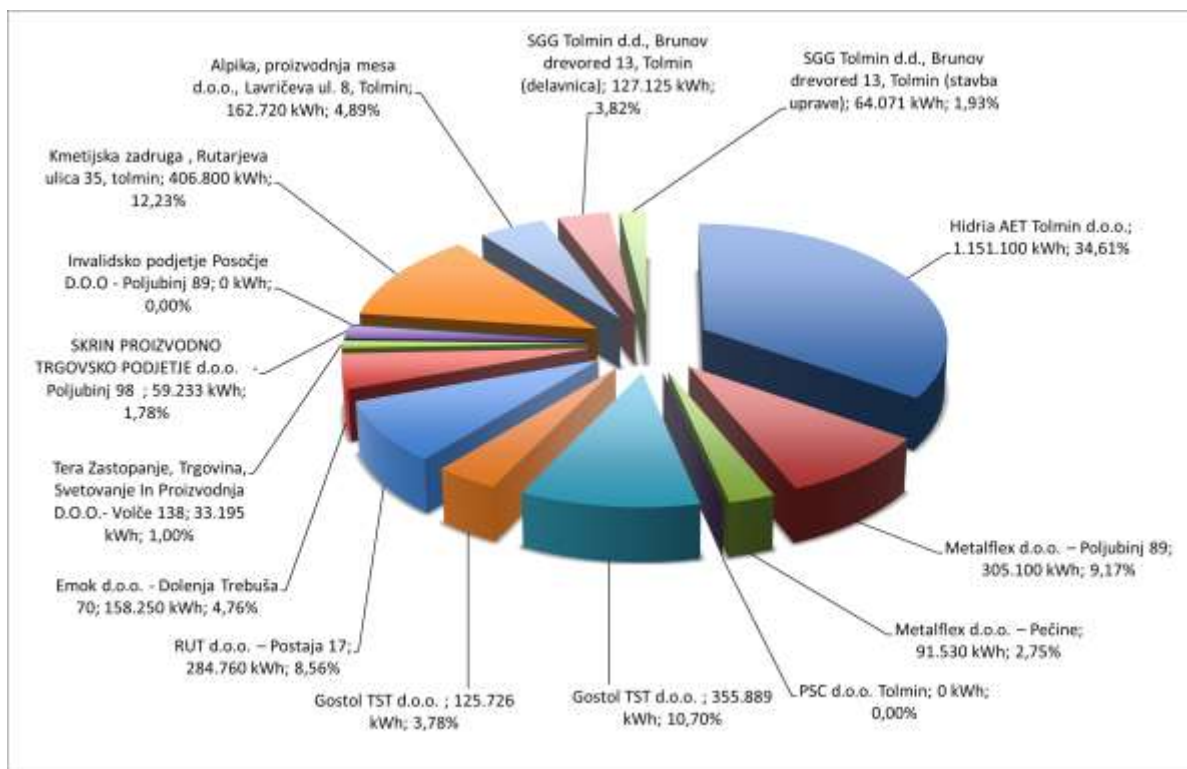
Graf 2: Delitev porabe energije porabnikov v analiziranih državnih javnih stavbah

2.3 Podjetja

V analizo rabe energije podjetij smo glede na napotke usmerjevalne skupine, vključili 12 največjih industrijskih porabnikov in 32 največjih podjetij iz malega gospodarstva. Podjetjem smo poslali vprašalnike in jih nato še telefonsko anketirali.

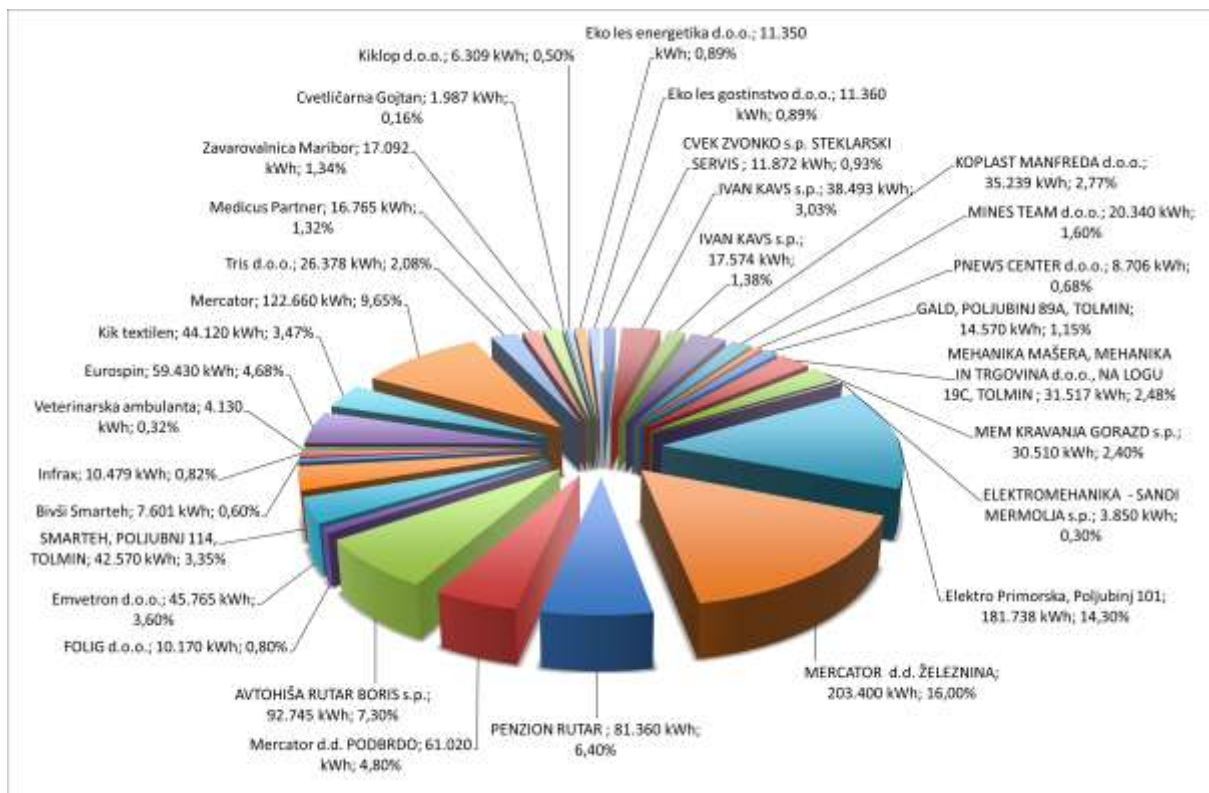
Ob primerjavi podatkov porabljene električne energije v izhodiščnem letu med pridobljenimi podatki iz vprašalnika distributerja električne energije s podatki iz opravljenih anket ugotavljamo, da smo anketiranjem zajeli 45 % vse porabljene energije v podjetjih. Skupna poraba sektorja je v izhodiščnem letu znašala 35.439 MWh (od tega: 2.964 MWh UNP, 6.109 MWh kurilnega olja, 1.457 MWh lesne biomase in 24.909 MWh električne energije).

Med industrijskimi porabniki je imelo največjo porabo podjetje: Hidria AET Tolmin d.o.o., saj skupno porabijo 34,61 % vse toplote med anketiranimi večjimi porabniki (glej graf 3).

Graf 3: Struktura rabe toplote med večjimi anketiranimi porabniki v industriji

Večji porabniki med podjetij iz malega gospodarstva so: MERCATOR d.d. ŽELEZNINA in Elektro Primorska, Poljubinj 101 ter Mercator Supermarket Tolmin (glej graf 4).

Graf 4: Struktura rabe toplote za malo gospodarstvo

2.4 Promet

V občini Tolmin je bilo v letu 2012 registriranih 8.292 vozil, kar predstavlja 0,59 % vozil v Sloveniji. Ocenjujemo, da se v občini v sektorju prometa I. 2012 je skupna poraba goriv znašala 45.377 MWh.

2.5 Javna razsvetljava

Izvajanje te izbirne gospodarske javne službe je bilo na podlagi Odloka o javni razsvetljavi v Občini Tolmin (Ur. l. RS, št. 57/2009) podeljeno podjetju Komunala Tolmin.

Po 5. členu Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur.l. RS, št. 81/2007) je poraba elektrike za svetilke, ki razsvetlujejo ceste in javne površine, omejena na 44,5 kWh na prebivalca letno. V letu 2013 je poraba elektrike na prebivalca za obravnavno razsvetljavo dosegla 64 kWh in tako preseгла ciljno vrednost iz Uredbe za 19,5 kWh.

Občina je v vmesnem času med leti 2011 in 2013 izvajala postopno prenovo potratne in neustrezne razsvetljave z zamenjavo do 250 svetilk letno. Prihranke električne energije, ki so nastali zaradi vgradnje energetsko bolj učinkovite razsvetljave pa so nato v naslednjem letu vložili v prenovo ostale javne razsvetljave. V letu 2014 je sledila prenova razsvetljave mesta Tolmin v okviru Futurelights program Čezmejnega sodelovanja SLO/IT.

2.6 Nadzor delovanja kurilnih naprav in organiziranost dimnikarske službe v občini

Dimnikarska služba sodi med obvezne državne gospodarske javne službe. Na območju občine ima koncesijo za izvajanje dimnikarske dejavnosti podjetje Dimnikarstvo Slavko Pirih s.p., od katerega so bili pridobljeni določeni podatki o stanju kurišč v občini Tolmin.

3 PODATKI O OSKRBI Z ENERGIJO

3.1 Večje kotlovnice

Upravitelj večjih skupnih kotlovnice večstanovanjskih objektov je podjetje Grad d.o.o. Tolmin, Prešernova 4, Tolmin. Podatki o večjih skupnih kotlovnica so zbrani v tabeli 1.

Tabela 1: Podatki o večjih skupnih kotlovnica Tolmin v upravljanju Grad d.o.o. Tolmin
(Vprašalnik Golea, 2014)

Št.	Naziv objekta in lokacija kotlovnice	Starost kurilne naprave	Skupna ogrevana površina (m ²)	Število stanovanj oz. ostalih subjektov	Vrsta energenta	Moč kotla (kW)	Letna poraba energenta za zadnje leto	Skupna letna poraba (kWh)	Energijsko število za ogrevanje (kWh/m ² na leto)
1.	Trg M. Tita 15	1998	483	7	ELKO-I	45	5800	58.986 kWh	122
2.	Trg 1. maja 7	2001	293	6	ELKO-I	40	5250	53.393 kWh	182
3.	Trg 1. maja 1	2000	516	7	ELKO-I	52	5694	57.908 kWh	112
4.	Gregorčičeva 10a, 12,	2004	1125	23	ELKO-I	115	8000	81.360 kWh	72
5.	Žagarjeva 4	2000	210	4	ELKO-I	27	800	8.136 kWh	39

3.2 Daljinsko ogrevanje

3.2.1 DOLB Podbrdo

Dne 30.10.2008 je bil zagon mikro DOLB Podbrdo v DU Podbrdo z dvema kotloma Turbomatic 110 kW in Turbomat 500 kW s prigradenima 2 x 3.000 L hranilnikoma toplote. Investitor je bil DU Podbrdo. Poraba na DOLB Podbrdo po porabnikih je navedena v tabeli 2.

Tabela 2: Poraba na DOLB Podbrdo

(Študija izvedljivosti postavitve..., 2005 in vprašalniki Golea, 2014)

Št.	Naziv objekta	DOLB Podbrdo	Enota	poraba l. 2013 (kWh)
1.	stanovanjski blok Podbrdo 33a	DOLB Podbrdo	kWh	134.740 kWh
2.	DU Podbrdo	DOLB Podbrdo	kWh	465.101 kWh
3.	OŠ Podbrdo	DOLB Podbrdo	kWh	28.500 kWh
Skupaj				628.341 kWh

3.2.1 DOLB obrtna cona na Logu v Tolminu

Dne 29.9.2009 je bil zagon mikro DOLB Na Logu Tolmin z dvema kotloma Turbomatic 110 kW in Turbomat 500 kW s prigradenima 2 x 3.000 L hranilnikoma toplote. Distributer toplotne energije je Eko les energetika d.o.o., Pod klancem 2, 5220 Tolmin. Poraba na DOLB obrtna cona na Logu v Tolminu po porabnikih je navedena v tabeli 3.

Tabela 3: Poraba energije po porabnikih DOLB NA LOGU

(Vprašalnik Golea, 2014)

Št.	Naziv objekta	DOLB NA LOGU	Enota	poraba l. 2013 (kWh)
1	Posoški razvojni center	DOLB NA LOGU	kWh	7.601 kWh
2	Infrac	DOLB NA LOGU	kWh	10.479 kWh
3	Veterinarska ambulanta	DOLB NA LOGU	kWh	4.130 kWh
4	Eurospin	DOLB NA LOGU	kWh	59.430 kWh
5	Kik textilen	DOLB NA LOGU	kWh	44.120 kWh
6	Mercator	DOLB NA LOGU	kWh	122.660 kWh
7	Tris d.o.o.	DOLB NA LOGU	kWh	26.378 kWh
8	Medicus Partner	DOLB NA LOGU	kWh	16.765 kWh
9	Zavarovalnica Maribor	DOLB NA LOGU	kWh	17.092 kWh
10	Cvetličarna Gojtan	DOLB NA LOGU	kWh	1.987 kWh
11	Kiklop d.o.o.	DOLB NA LOGU	kWh	6.309 kWh

12	Eko les energetika d.o.o.	DOLB NA LOGU	kWh	11.350 kWh
13	Eko les gostinstvo d.o.o.	DOLB NA LOGU	kWh	11.360 kWh
			Skupaj	339.661 kWh

3.2.1 DOLB Tolmin

Izdelan je bil Dokument identifikacije investicije projekta »DOLB Tolmin«, Golea 2014. V študiji je obdelanih 5 različnih variantnih rešitev. Predvidena je individualna oskrba objektov na tem območju, v kolikor se DOLB Tolmin ne izvede.

3.3 Oskrba z električno energijo

Za distribucijo električne energije skrbi Elektro Primorska d.d.. Slednje nam je tudi posredovalo podatke zapisane v tem poglavju. V občini Tolmin se nahaja 178 transformatorskih postaj različnih izvedb in različnih inštaliranih moči.

Oskrba z električno energijo v občini Tolmin je na območju strnjenegega naselja v mejah predpisanimi s standardi. Nekoliko slabša, vendar še vedno v mejah, je oskrba na območju razpršene poselitvi. Omrežje na tem območju večinoma niso zazankana, zato rezervnega napajanja ni mogoče zagotavljati, posledično več napovedanih prekinitev.

Elektro Primorska d.d. izvaja investicije v elektroenergetsko omrežje v skladu načrtovanimi letnimi plani investicij. Le ti, sicer zaradi finančnih omejitev, nekoliko zaostajajo za desetletnimi načrti. Večina trenutne oskrba na območju občine Tolmin, zagotavlja kvaliteto oskrbe skladno z veljavnimi standardi.

3.4 Oskrba z zemeljskim plinom

Skladno z 8. členom Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Tolmin (Uradni list RS, št. 78/2012)) na območju občine ni predvidena oskrba z zemeljskim plinom. Gradnja plinovoda ni smotna tako zaradi tehnične izvedljivosti takega posega, kot tudi ekonomske upravičenosti.

3.5 Oskrba z utekočinjenim naftnim plinom

Naslov in naziv distributerjev UNP v občini Tolmin:

- Petrol d.d., Dunajska 50, 1000 Ljubljana;
- Butan plin d.d., Ljubljana, Verovškova ulica 64 a, 1000 Ljubljana;
- Istrabenz plini d.o.o., Sermin 8 a, 6000 Koper (niso želeli sodelovati pri anketiranju);
- Pam viličar d.o.o, Goriška 5f, 5271 Vipava (niso želeli sodelovati pri anketiranju);
- Kurivo Gorica, d.d., Grčna 1, 5000 Nova Gorica (niso želeli sodelovati pri anketiranju).

Petrol d.d. oskrbuje industrijske porabnike (8 porabnikov), BUTAN PLIN d.d. pa gospodinjski odjem (103). Letna poraba UNP je leta 2013 znašala 2.854.711 kWh za industrijo in 201.609 kWh za gospodinjstvo. Dobava UNP gospodinjskim porabnikom se je v obdobju treh letih znižala za 24,7%, industrijskim pa povečala za 13,3%. Naj dodamo, da je število industrijskih porabnikov skozi leta ostalo isto, kar pa ne velja za gospodinjski odjem.

3.6 Oskrba s tekočimi gorivi

Člani usmerjevalne skupine so potrdili, da občina nima težav z oskrbo s tekočimi gorivi. Podjetja, ki skrbijo za oskrbo občine s tekočimi gorivi so:

- Petrol, Slovenska energetska družba, d.d.,

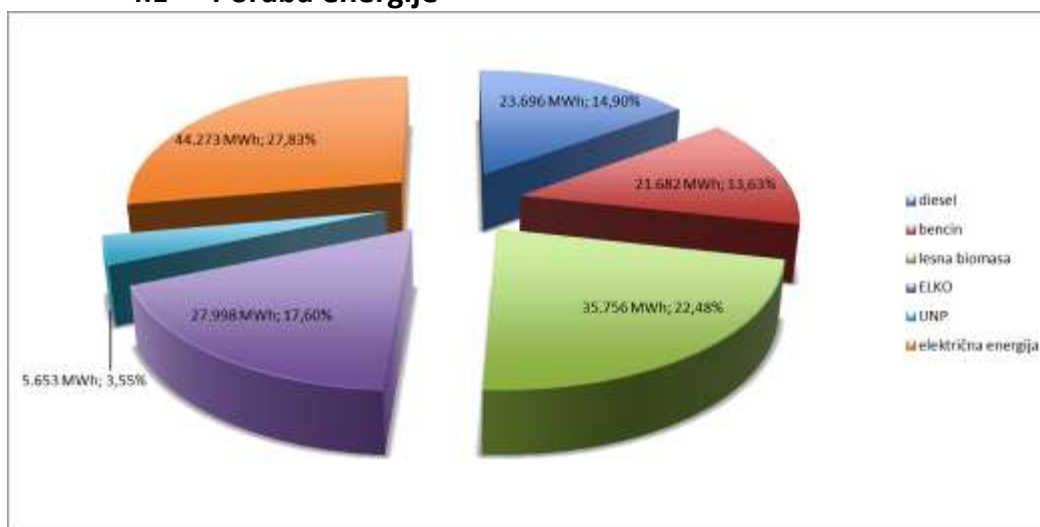
Podatki glede porabljenih goriv so poslovna skrivnost posameznih podjetij, zato niso navedeni.

3.7 Analiza oskrbe z energijo v individualnih gradnjah

V občini je 117 večstanovanjskih stavb (3 stanovanja in več), kar predstavlja 3,1 % vseh stavb, 175 dvojčkov ali vrstnih hiš (4,6% vseh stavb), 354 hiš s kmečkim poslopjem (9,3 %) in 3.134 samostojno stoječih hiš (82,4 %). 67,2% stanovanj se ogreva iz centralne kurilna naprave (SURS, 2007 in 2011).

4 RABA ENERGIJE V OBČINI IN EMISIJE ŠKODLJIVIH SNOVI

4.1 Poraba energije

Graf 5: Delež porabe energije po vrsti energentov v občini Tolmin

Ocenjujemo, da celotna poraba energije v občini znaša cca. 159.058 MWh. Največji porabnik energije v občini so stanovanja (44,40 %), drugi največji porabnik je je promet (28,53 %) tretji pa podjetja (22,28 %). Grej graf 5.

4.2 Stanje zraka in emisije škodljivih snovi

Za območje SI4 kamor spada tudi Občina Tolmin je značilno, da je:

- žveplov dioksid (SO₂) pod spodnjim pragom ocenjevanja,
- svinec (Pb), ogljikov monoksid (CO) in benzen (C₆H₆) pod spodnjim pragom ocenjevanja,
- dušikov dioksid (NO₂) in delci (PM10) med mejno vrednostjo in dopustnim odstopanjem,
- ozon presega mejno vrednost ali vsoto mejne vrednosti in dopustnega odstopanja oziroma ciljno vrednost.

5 ŠIBKE TOČKE

Na osnovi ugotovitev iz podatkov o oskrbi in rabi energije bomo izpostavili šibke točke v občini. Določene šibke točke so prikazane v obliki kazalnikov, ostale pa opisno.

Stanovanja

- 81,9 % stavb je bilo zgrajenih pred letom 1980. Te stavbe so slabo izolirane, saj so bile le posamezne prenovljene. Povprečna energijska števila v teh objektih presegajo porabo 150 kWh/m² na leto. Energijsko število za ogrevanje stanovanj v občini v povprečju znaša 144,4 kWh/m² na ogrevano oziroma naseljeno stanovanje letno. Ocenjena raba primarne energije

za ogrevanje na prebivalca znaša 4.181 kWh na leto, kar je za 0,15 % nad slovenskim povprečjem.

Odmik: Odmik od zelenega stanja v občini Tolmin je 10 %. Navedeni delež naj predstavlja delež zmanjšanja rabe energije v sektorju stanovanj.

- S kurilnim oljem se ogreva 2.245 stanovanj (31,5 % delež) stanovanj, slovensko povprečje je 34,5 %.

Odmik: Povečanje deleža izkoriščanja OVE za ogrevanje in pripravo tople vode za do 10 % glede na trenutno stanje.

- Z električno energijo se ogreva 194 stanovanj (4,9 % delež). Podatek se nanaša na stanovanja, ki jim predstavlja uporaba električne energije primarni vir ogrevanja. V to kvoto so všteta tudi stanovanja, ki se ogrevajo s toplotnimi črpalkami. V Sloveniji je takih stanovanj 32.518 ali 4,2 %.

Odmik: Zmanjšanje deleža stanovanj, ki se ogrevajo na elektriko s pomočjo električnih radiatorjev za 100 %.

Raba električne energije – gospodinjstva

- Raba električne energije na prebivalca je v občini Tolmin leta 2013 znašala 1.439 kWh na leto (120 kWh na mesec), v Sloveniji pa 1544 kWh na leto (129 kWh na mesec) (SURS). Raba električne energije na gospodinjstvo je za 389 kWh na leto (9,6 %) nižja od slovenskega povprečja.

Odmik: Odmik od zelenega stanja v občini Tolmin je 4 %. Za toliko naj se zmanjša raba elektrike.

Energetsko svetovanje

- V občini deluje energetska svetovalna pisarna. Analize kažejo, da mnogo občanov ne ve, da tovrstne svetovalne pisarne sploh obstajajo in kakšne nasvete nudijo.

Odmik: Odmik od zelenega stanja v občini Tolmin je 50 %. Občani morajo biti seznanjeni, da imajo možnost brezplačnega svetovanja v energetska svetovalna pisarna.

Javna razsvetljava

- V letu 2013 je raba elektrike na prebivalca za obravnavno razsvetljavo dosegla 64 kWh in tako preseгла ciljno vrednost po 5. členu Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/2007) za 19,5 kWh.

Odmik: Raba elektrike na prebivalca dosega 64 kWh in tako presega ciljno vrednost iz Uredbe za 19,5 kWh oziroma 30,5 %.

Javne stavbe

(Opomba: Šibke točke oskrbe in rabe energije smo podali za javne stavbe, za katere smo dobili podatke z anketiranjem in ogledi objektov. V analizo so bili vključeni večji porabniki energije).

Povprečna raba energije v javnih stavbah v občini Tolmin znaša $132 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto, oziroma $98 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ toplote na leto.

Krajši opis obstoječega stanja:

- Zanemarljiva raba OVE glede na potencial.
- Javne stavbe z visoko porabo energije v občini nimajo izdelanega energetskega pregleda.
- Sistem upravljanja z energijo za javne objekte ni vpeljan še v vseh občinskih javnih objektih.
- Kogeneracijskega postrojenja ni v nobeni kotlovnici.

Odmik od želenega stanja za sektor:

- Občina si glede na porabo energije v javnih stavbah ter energetske stanje stavb lahko postavi realen cilj zmanjšanja povprečnega energijskega števila za pod $100 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto oziroma za toploto pod $80 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto in sicer do leta 2024. Odmik od želenega stanja znaša 24,25 %.
- Predvideno je povečanje rabe OVE za toploto v javnih stavbah na 60 %.

Podjetja

(Opomba: šibke točke oskrbe in rabe energije smo podali za podjetja, za katere smo pridobili podatke z anketiranjem. V analizo so bili vključeni večji porabniki energije v občini. Smernice veljajo tudi za ostala podjetja).

Pregled stanja v sektorju:

- Velike družbe izpolnjujejo pogoje po 354. členu Energetskega zakona (EZ-1), (Uradni list RS, št. 17/2014) z izdelanim ustreznim energetske pregledom ali izvajanjem sistema upravljanja energije ali okolja ali z izvedeno širšo okoljsko presojo.
- OVE uporablja 18 % anketiranih podjetij.
- Smotno bi bilo razmisliti o možnosti postopnega prehoda s kotlov na ELKO in UNP na kotle na lesno biomaso.
- V podjetjih večinoma niso seznanjeni z možnostmi za pridobitev nepovratnih sredstev za financiranje študij izvedljivosti in investicij na področju URE in OVE.
- Soproizvodnjo toplote in električne energije nima nobeno podjetje.
- Odpadno toploto izkoriščajo v 6 podjetjih.

Odmik od želenega stanja za celoten sektor:

- Povečanje energetske učinkovitosti za 15 % glede na trenutno stanje (velja za celoten sektor podjetij).
- Izvedba energetskega pregleda v vseh večjih anketiranih industrijskih obratih. Odmik od želenega stanja je 78 %.
- Uvedba sistematičnega upravljanja z energijo v vseh večjih anketiranih industrijskih obratih. Odmik od želenega stanja je 78 %.
- Dvig deleža OVE pri proizvodnji toplote za ogrevanje in hlajenje za 10 % (velja za celoten sektor ne samo za anketirana podjetja).

Promet

Pregled stanja v sektorju:

- Javni prevoz, ki ga v občini izvaja AVRIGO d.d. Nova Gorica je zagotovljen predvsem v večjih naseljih ob glavnih cestah.
- Skozi občino gre daljinska železniška proga nacionalnega pomena Jesenice–Nova Gorica–Sežana, V občini je pet železniških postaj. Poleg potniškega in tovornega prometa, ki se vrši na železnici, je izrednega pomena avtovlak, ki vozi na relaciji Most na Soči–Podbrdo–Bohinjska Bistrica.
- V občini ni kategoriziranih kolesarskih prog, so pa opredeljene kolesarske turistično-rekreacijske poti. Mogoče je povečanje števila kolesarskih poti.
- Mogoče je povečanje deleža OVE v sektorju, prav tako je mogoče povečanje energetske učinkovitosti.

Odmik od zelenega stanja za celoten sektor:

- Želeno stanje je povečanje rabe OVE (biogoriva in električna vozila) v transportu za 10 % do leta 2020.
- Želeno stanje je povečanje učinkovitosti rabe energije v prometu za 10,5 %.

Oskrba z energijo iz kotlovnice

- Iz skupnih kotlovnice z izjemo DOLB Podbrdo (slednje je obravnavano v tem dokumentu pod Oskrbo z energijo iz daljinskega ogrevanja) se oskrbuje le nekaj večstanovanjskih objektov v mestu Tolmin.
- Kot energent se v nobeni skupni kotlovnici ne uporablja OVE, temveč le ELKO.
- Po visoki specifični rabi izstopa objekta Trg 1. maja 7 z 182 kWh/m² na leto, ki toplotno ni dodatno izoliran. Določen varčevalni potencial imajo tudi drugi večstanovanjski objekti.

Odmiki:

- Odmik od zelenega stanja za v občini Tolmin je 100 % (postopna zamenjava kotlov s kotli na OVE ali priklop na DOLB).
- Povečanje energetske učinkovitosti za 20 % glede na trenutno stanje.

Oskrba z energijo iz daljinskega ogrevanja

- V občini sta dva novejša DOLB-a. Eden v Tolminu - DOLB Na Logu (l. 2009) drugi v Podbrdu – DOLB Podbrdo (l. 2008). V glavnini je energija iz teh dveh sistemih porabljena za industrijo oziroma malo gospodarstvo. Sistem ima delilnike stroškov.
- Število stanovanj ogrevanih iz daljinskega sistema ogrevanja: 22 (delež: 0,5 %).

Odmiki:

- Želeno stanje je povečanje deleža stanovanj priključenih na DOLB-e na 3 % glede na celotno število stanovanj in
- povečanje deleža rabe OVE v javnih stavbah za 45 % glede na obstoječe stanje v primeru izgradnje DOLB Tolmin.

Oskrba z električno energijo

Pregled stanja v sektorju:

- Oskrba z električno energijo v občini Tolmin je na območju strnjenih naselij v mejah predpisanih s standardi.
- Nekoliko slabša, vendar še vedno v mejah, je oskrba na območju razpršene poselitve. Omrežje na tem območju večinoma niso zazankana, zato rezervnega napajanja ni mogoče zagotavljati, posledično je več napovedanih prekinitev.
- Nekoliko več težav z nihanjem napetosti se pojavlja v območjih razpršene poselitve, kjer se zaradi dolgih izvodov nizkonapetostnega omrežja pojavljajo občasna nihanja napetosti.

Planirana so izboljšanja trenutnega stanja oskrbe:

- Elektro Primorska d.d. izvaja investicije v elektroenergetsko omrežje v skladu načrtovanimi letnimi plani investicij. Le ti, sicer zaradi finančnih omejitev, nekoliko zaostajajo za desetletnimi načrti. Večina trenutne oskrbe na območju občine Tolmin, zagotavlja kvaliteto oskrbe skladno z veljavnimi standardi. V kolikor se na posameznih območjih z meritvami ugotovi odstopanje od predpisanih standardov se taka območja zavede v prihodnje plane investicij. Zagotavljanje rezervnega napajanja se planira na osnovi analiz omrežja v sklopu razvoja elektroenergetskega omrežja in se vnaša v dolgoročne plane.

Plinovod in UNP

- Skladno z 8. členom Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Tolmin (Uradni list RS, št. 78/2012)) na območju občine ni predvidena oskrba z zemeljskim plinom.
- V določenih večstanovanjskih objektih imajo rešeno oskrbo s plinom tako, da imajo za eno zgradbo postavljen skupen skladiščni rezervoar. Objekti so v tem primeru povezani med seboj s skupno plinsko instalacijo.

Planirana so izboljšanja trenutnega stanja oskrbe z UNP:

- Postavitev skupnih plinohramov UNP

6 ANALIZA PREDVIDENE BODOČE RABE ENERGIJE IN NAPOTKI GLEDE PRIHODNJE OSKRBE Z ENERGIJO

6.1 Analiza predvidene bodoče rabe energije

Poraba primarne energije za ogrevanje, pripravo tople sanitarne vode in tehnologijo povečala za 2.563 MWh zaradi izgradnje predvidenih stanovanj in poslovnih objektih znotraj meja občine do leta 2024. Povečanje porabe novogradenj industrijskih in turističnih objektov, na podlagi obstoječih podatkov je težko opredeliti, saj trenutno še ni jasna uporabna površina objektov in vrsta strojev ter ostale tehnične opreme.

Poraba energije se bo po eni strani povečevala zaradi porabe novogradenj, na drugi strani pa zmanjševala ob energetske sanaciji starih in toplotno slabo izoliranih ter energetske neučinkovitih objektov, kjer je velik varčevalen potencial. Trend gibanja rabe toplote je odvisen predvsem od izvajanja ukrepov na zadnje omenjenih energijsko potratnih objektih.

6.2 Napotki glede prihodnje oskrbe z energijo

Že v fazi sprejemanja načrtov za večje sklope novogradenj je potrebno predvideti celostno oskrbo z energijo na posameznih območjih. Na področju strnjene poselitve naj se načrtujejo predvsem centralizirani sistemi ogrevanja - skupne kotlovnice, ki bodo nadomestile sicer morebitne številne posamezne kurilne naprave, ki so tako ekološko kot tudi ekonomsko manj sprejemljiva rešitev. Pred

sprejetjem kakršnekoli odločitve je potrebno predhodno analizirati možnosti izrabe lesne biomase v sistemih daljinskega ogrevanja, saj je v občini potenciale-te velik. Prav tako je potrebno preučiti tudi možnosti izrabe tudi ostalih obnovljivih virov. Vsekakor so obnovljivi viri prednostni viri energije. Prednost uporabe OVE predpisujeta Energetski zakon in Nacionalni energetski program.

6.3 Scenariji oskrbe z energijo za posamezna območja v občini

Oskrba z električno energijo mora zagotavljati zadostne kapacitete tako za stanovanja, kot tudi za večji odjem v proizvodnji, turizmu in v drugih dejavnostih.

Oskrba s tekočimi gorivi je predvidena iz treh bencinskih servisov.

Na območju občine ni predvidena oskrba z zemeljskim plinom.

V obrtni coni Na Logu so priključeni praktično vsi obstoječi večji porabniki na DOLB na Logu. Predvideni objekti na vzhodnem delu območja (trgovski center, bencinska in ostali) se priključijo na obstoječi DOLB oziroma se zgradi nov za to območje.

V izdelani študiji »DOLB Tolmin«, Golea 2014, je obdelanih 5 variantnih rešitev. Mogoča je tudi povezava posameznih navedenih kotlovnih s študiji v skupno omrežje. Predvidena je individualna oskrba objektov na tem območju, v kolikor se DOLB Tolmin ne izvede.

Gostota odjema toplote je izven Tolmina nizka zaradi razpršenosti objektov. Ocenjujemo, da je v drugih naseljih smotrna individualna oskrba objektov s toploto oziroma združevanje ogrevanja dveh/treh/več objektov v tako imenovane mikro sisteme daljinskega ogrevanja. To bo mogoče v kolikor se lastniki stavb uspejo dogovoriti za skupno ogrevanje. Glede na naraščanje cen fosilnih goriv predlagamo, da se uporablja za energent lesna biomasa ter ostali OVE.

Pri večjih industrijskih in ostalih porabnikih toplote velja preučiti smotrnost namestitve soproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom.

Sicer se za pridobivanje dodatne električne energije v občini spodbuja predvsem uporaba sončne in hidro energije. Pogoji za umeščanje elektrarn v prostor so definirani v Odloku o Občinskem prostorskem načrtu Občine Tolmin (Uradni list RS, št. 78/2012) in v poglavju LEK-a št. 6. Analiza potencialov URE in OVE.

Na dolgi rok je predvideno zmanjšanje deleža tekočih goriv ter trajnostna raba lesne biomase. Dodatno velja pričakovati tudi povečanje uporabe TČ.

7 ANALIZA POTENCIALOV OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

7.1 Hidroenergija

V občini poteka proizvodnja električne energije v večjem številu malih hidroelektrarn. Velike hidroelektrarne na območju občine ni, saj se strojnica nahaja v sosednji Občini Kanal ob Soči. Zajetje za HE Doblar (jezero pri Mostu na Soči) z zapornico (pri zaselku Podselo) leži v občini Tolmin.

Umeščanje malih hidroelektrarn se je izkazalo za problematično s strani naravovarstvene in vodarske stroke. Izdelava zahtevane študije za izkoriščanje HE je predvidena v Akcijskem načrtu LEK.

7.2 Lesna biomasa

Po podatkih GGN GGO Tolmin 2011-2020 je v občini Tolmin 28.228 ha gozdov. Največji možen posek je ocenjen v višini 110.608 m³/leto; realizacija največjega možnega poseka povprečno v zadnjih 10 letih je znašala 25,1%. V občini se z lesom ogreva 59 % stanovanj (lasten izračun na podlagi podatkov SURS).

V občini Tolmin so trenutno delujoča naslednja lesnopredelovalna podjetja: SGG Tolmin d.d., MMG d.o.o., ŽAGA ŠORLI ŠORLI ROMAN S.P. - BREŽIČ 6, AMBROLES MATJAŽ AMBROŽIČ S.P., MIZARSTVO FON ARMANDO s.p., MIZARSTVO LEBAN & CO D.N.O., MONTLES, ROBERT KRIVEC S.P., MIZARSTVO FON-BON BON MILAN S.P., JERMOL d.o.o. Ostanke porabijo za svoje potrebe ali prodajo. Na podlagi prejetih podatkov smo ocenili, da je v letu 2013 znašala količina lesnih ostankov 3.132 m³ na leto – 7.204 MWh.

Smiselna je vzpostavitev lesne verige s centrom za oskrbo z lesom na lokalnem nivoju.

7.3 Sončna energija

Primorska regija je najbolj obsevano območje Slovenije. Obravnavana občina Tolmin prejme v povprečju 4.500 MJ/m² letno. Neizkoriščen potencial se kaže tako na področju rabe sončnih kolektorjev za ogrevanje sanitarne vode, kot tudi na področju sončnih elektrarn.

7.4 Vetrna energija

Po 23 a ter 23 b členu Uredbe o dopolnitvah Uredbe o energetske infrastrukturi (Ur. l. RS, št. 75/2010) gradbeno dovoljenje ni potrebno za naprave, ki proizvajajo električno energijo s pomočjo vetrne energije z nazivno električno močjo do vključno 50 kW.

Predlagamo, da se ta OVE izkorišča v primeru, da se na območju občine najde primerna mikrolokacija za postavitev vetrne elektrarne. Predvsem bi bila smiselna postavitev malih elektrarn, za katere so razmere v Sloveniji primerne tako pri naravnih danostih kot tudi pri zakonodaji.

7.5 Geotermalna energija

Potencial je v občini težko določljiv (potencial v smislu izkoriščanja toplih vrelcev). Natančno oceno bi bilo ob želji občine mogoče pridobiti s teoretičnimi študijami, ki bi določile mikrolokacije za raziskovalne vrtine (pilotni projekt) na osnovi katerih se pridobi točne podatke o geotermalnem potencialu na določenem območju. Po doslej znanih podatkih so na območju občine tla primerna za izkoriščanje energije v glavnem neposredno za ogrevanje prostorov ter za segrevanje sanitarne vode.

7.6 Bioplin

Bioplin iz komunalnih odpadkov

V občini Tolmin je za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb za zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter njihovo odlaganje pooblaščen podjetje Komunala Tolmin, Javno podjetje d.o.o. Slednje upravlja z deponijo nenevarnih odpadkov v Volčah. Kapaciteta deponije zadošča do leta 2015. Deponija v Volčah je v času priprave LEK v fazi zapiranja. Plin, ki nastaja na odlagališču, zbirajo in vodijo skozi biofiltre, s katerimi dosežejo izpuste manjše od mejnih vrednosti.

Strateške usmeritve državne in regionalne politike dolgoročno strateško usmerjajo ravnanje z odpadki v Regionalni center za ravnanje z odpadki v Novi Gorici oziroma v drugi center izven meja Občine Tolmin.

Bioplin iz čistilnih naprav

Zmogljivost čistilnih naprav je sledeča: ČN Tolmin 7.500 PE, ČN Tolminske Ravne 100 PE, ČN Most na Soči 1000 PE, ČN Volče 1.900 PE. Čistilne naprave ne izkoriščajo bioplina, vendar zaradi majhnosti izkoriščanje plina niti ni smiselno. Posušeno blato čistilnih naprav je končni produkt centralnih čistilnih naprav, ki ga skladno z veljavno zakonodajo ni več možno odlagati na odlagališča. Zaradi relativno visoke energijske vrednosti pa ga je mogoče uporabiti v energetske namene.

Bioplin iz živinoreje

Po podatkih SURS so leta 2010 na 638 družinskih kmetijah v občini imeli skupaj 3.454 GVŽ. Eno odraslo govedo ali konj predstavlja 1 GVŽ, en prašič nad 25 kg predstavlja 0,34 GVŽ, 1 ovca 0,15 GVŽ, 1 piščanec pa 0.0025 GVŽ, itd. (SURS).

Na osnovi pridobljenih podatkov ocenjujemo, da bi bilo odpadke iz kmetijstva smiselno izkoriščati za pridobivanje bioplina le v primeru, če bi bilo v občini urejeno zbiranje in prevoz organskih odpadkov do skupne bioplinске naprave.

7.7 Komunalni odpadki

Trdna alternativna goriva iz odpadkov so predhodno sortirane in predelane odpadne snovi (komunalni mešani odpadki, posušeno blato čistilnih naprav,...), ki niso primerne za nadaljnjo ponovno uporabo ali recikliranje, jih je pa zaradi relativno visoke energijske vrednosti možno uporabiti v energetske namene, kot zamenjavo za klasična fosilna goriva (npr. premog).

7.8 Odpadna toplota

Od večjih porabnikov v industriji, kateri so bili vključeni v analizo energetskega stanja v občini Tolmin, v času izdelave LEK-a koristijo odpadno toploto podjetja: Hidria AET Tolmin d.o.o., Metalflex d.o.o., Alpika, proizvodnja mesa d.o.o., IVAN KAVS s.p., KOPLAST MANFREDA d.o.o., MEM KRAVANJA GORAZD s.p., SMARTEH.

8 ANALIZA POTENCIALA UČINKOVITE RABE ENERGIJE IN VARČEVALNEGA POTENCIALA**8.1 Stanovanja**

Ocenjeni 20% varčevalni potencial za skupno 70.615 MWh porabljene energije oziroma 5.169.381,19 € znaša 9.886 MWh oziroma 723.713,37 € letno (lastni izračun Golea).

8.2 Javne stavbe

Povprečna poraba energije v javnih stavbah v občini Tolmin znaša $132 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto, oziroma $98 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ toplote na leto. Občina si glede na porabo energije v javnih stavbah ter energetske stanje stavb lahko postavi realen cilj zmanjšanja povprečnega energijskega števila za pod 100 oziroma za toploto pod 80 in sicer do leta 2024. Če bi v občini zmanjšali energijsko število na omenjeno vrednost, bi v analiziranih javnih objektih zmanjšali rabo energije za 904 MWh in prihranili približno 97.250,33 € letno.

8.3 Industrija in drobno gospodarstvo

Naloga občine pri ukrepih učinkovite rabe energije v podjetjih je predvsem ta, da podjetja seznanijo s pomenom obvladovanja stroškov za energijo, ter jih informira o tem, da nižji stroški za energijo lahko prinesejo višjo konkurenčnost. Podjetja se odločajo sama, odločitve sprejemajo v skladu s svojimi poslovnimi strategijami.

Ob zadostitvi cilja zmanjšanje rabe energije v sektorju podjetij za 15 % pomeni to zmanjšanje porabe 5.516 MWh in prihranek približno 543.273,76 € letno.

8.4 Promet

Temeljni poudarek ukrepov občine na področju prometa mora biti na zmanjšanju avtomobilskega prometa in razvoju trajnostnega in učinkovitega primestnega oz. medkrajevnega prometa. Glede na to, da so finančna sredstva ponavadi omejena, je potrebno pripraviti prioritete namene v financiranju transporta, npr. pri financiranju imajo prednost projekti, ki izboljšujejo razmere za pešce in kolesarje.

Želeno stanje je povečanje učinkovitosti rabe energije v prometu za 10,5 %, kar pomeni prihranek 2.277 MWh.

8.5 Javna razsvetljava

Izvedba rekonstrukcije javne razsvetljave se izvaja postopoma po Strategiji razvoja javne razsvetljave v občini Tolmin, GOLEA Nova Gorica, 2009. Prenova bo predvidoma zaključena v letu 2015.

9 CILJI

9.1 Določitev ciljev in kazalnikov lokalnega energetskega koncepta občine Tolmin

Glede na ugotovitve predhodnih poglavij ter ob upoštevanju ciljev Nacionalnega akcijskega načrta za energetske učinkovitost za obdobje 2008-2016, Operativnega programa ukrepov zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020, Nacionalnega energetskega programa, Podnebno-energetskega paketa, Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 in nacionalnih okvirnih ciljev za prihodnjo porabo električne energije proizvedene v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom so bili oblikovani konkretni cilji občine. Cilji so v čim večji možni meri kvantificirani oziroma merljivi z namenom spremljanja učinkovitosti izvajanja ukrepov. Opredeljeni cilji so hkrati tudi kazalniki, ki nam povejo, na kakšen način bomo lahko preverjali uresničevanje zastavljenega cilja.

Stanovanja

- Zmanjšanje rabe energije za ogrevanje stanovanj za 10% glede na trenutno stanje.
- Povečanje rabe OVE za ogrevanje in pripravo tople sanitarne vode v sektorju za do 10 % glede na trenutno stanje (v večji meri bi bila to lesna biomasa).
- Postavitev vsaj enega sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso.
- Zmanjšanje deleža stanovanj, ki za glavni vir ogrevanja uporabljajo električno energijo z uporabo električnih radiatorjev za 100 %.

Raba električne energije – gospodinjstva

- Zmanjšanje rabe električne energije za gospodinjstva za 4 % glede na trenutno stanje.

Energetsko svetovanje

- Izvajanje vsaj enega predavanja za občane letno glede pridobivanja nepovratnih sredstev in možnosti za URE in uvedbo OVE v stanovanjih.
- Povečanje stopnje informiranosti.

Javna razsvetljava

- Po obstoječi zakonodaji mora biti razsvetljava cest in javnih površin prilagojena oziroma zamenjana do 31. decembra 2016. Ciljna raba po Uredbi je 44,5 kWh na prebivalca na leto.

Javne stavbe

- Povprečna raba energije v javnih stavbah Občine Tolmin znaša $132 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto. Občina si glede na porabo energije v javnih stavbah ter energetsko stanje stavb lahko postavi realen cilj zmanjšanja povprečnega energijskega števila $100 \text{ kWh/m}^2_{\text{JAVNE POVRŠINE}}$ na leto.
- Povečanje rabe OVE za toploto v javnih stavbah na 60 %.
- Povečanje stopnje informiranosti.

Podjetja

- Povečanje energetske učinkovitosti za 15 % glede na trenutno stanje (velja za celoten sektor podjetij).
- Izvedba energetskega pregleda v vseh večjih anketiranih industrijskih obratih. Odmik od zelenega stanja je 78 %.
- Uvedba sistematičnega upravljanja z energijo v vseh večjih industrijskih obratih. Odmik od zelenega stanja je 78 %.
- Dvig deleža OVE pri proizvodnji toplote za ogrevanje in hlajenje za 10 %.
- Zadolžiti osebo za skrb z energijo v industrijskih podjetjih (energetski manager).
- Informiranje podjetij o OVE in URE ter o možnostih za pridobivanje nepovratnih sredstev.

Promet

- Povečanje uporabe alternativnih oblik mobilnosti in odgovornejša raba avtomobila.
- Izgradnja/označitev 5 km kolesarskih stez.
- Povečanje rabe OVE (biogoriva in električna vozila) v javnem transportu za 10 % do leta 2020.
- Povečati učinkovitost rabe energije v prometu za 10,5 %.

Oskrba z energijo iz kotlovnice

- Postopna zamenjava vseh obstoječih kotlov s kotli na OVE ali priklop na DOLB.
- Povečanje energetske učinkovitosti večstanovanjskih objektov priključenih na skupne kotlovnice za 20 % glede na trenutno stanje.

Oskrba z energijo iz daljinskega ogrevanja

- Povečanje deleža stanovanj priključenih na DOLB-e, mikro DOLB-e ali večje skupne kotlovnice na 3 % glede na celotno število stanovanj v občini.
- Povečanje deleža rabe OVE v javnih stavbah za 45 % glede na obstoječe stanje v primeru izgradnje DOLB Tolmin.

Oskrba z električno energijo

- Zagotavljanje kvalitetne oskrbe skladno z veljavnimi standardi.

Plinovod in UNP

- Postavitev skupnih plinohramov UNP.

10 UKREPI

10.1 Stanovanja

Predlagamo ukrepe:

- Informiranje občanov o možnostih izkoriščanja, sofinanciranja in kreditiranja projektov OVE in URE z objavljanjem člankov v občinskih sredstvih javnega obveščanja o prej omenjenih tematikah (internetna stran občine, občinsko glasilo).
- Organizacija delavnic o možnostih pridobivanja nepovratnih sredstev s področja URE in OVE.
- Zaradi dokazane škodljivosti azbesta za zdravje, bi bilo potrebno to kritino zamenjati. Hkrati z zamenjavo strešne kritine priporočamo toplotno izolacijo strehe.

10.2 Javne stavbe

Tabela 4: Opisni ukrepi za javne stavbe

Zap. št	Naziv objekta	Ukrepi
1.)	Občina Tolmin	1. ukrepi niso potrebni (objekt obnovljen)
2.)	ŠC Tolmin*	1. prenova razsvetljave, 2. prehod na ogrevanje z lesnimi sekanci
3.)	OŠ Most na Soči	1. vgradnja termostatskih ventilov v stari šoli, 2. zamenjava svetil starejšega datuma v novi šoli, 3. toplotna izolacija fasade OŠ, 4. toplotna izolacija strehe stare šole
4.)	OŠ Podbrdo	1. toplotna izolacija stropov proti neogrevanem podstrešju, 2. toplotna izolacija fasad, 3. vezava kotla vzporedno z toplotno postajo, 4. vgradnja termostatskih ventilov in hidravlično uravnoteženje sistema, 5. zamenjava svetil starejšega datuma
5.)	OŠ Most na Soči - POŠ Podmelec	1. toplotna izolacija fasade, 2. toplotna izolacija stropa proti neogrevanemu podstrešju, 3. zamenjava svetil starejšega datuma
6.)	OŠ Most na Soči - POŠ Dolenja Trebuša	1. toplotna izolacija fasade, 2. toplotna izolacija stropa proti neogrevanemu podstrešju, 3. zamenjava svetil starejšega datuma

7.)	OŠ Most na Soči - POŠ Šentviška Gora	<ol style="list-style-type: none"> 1. prehod na ogrevanje z biomaso, 2. prenova strojnih in elektro instalacij ter regulacije v kotlovnici, 3. vgradnja termostatskih ventilov, 4. toplotna izolacija fasade in strehe telovadnice in zamenjava stavbnega pohištva telovadnice
8.)	OŠ Tolmin - POŠ Volče in vrtec Volče	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade, 2. toplotna izolacija podstrešja, 3. zamenjava svetil starejšega datuma, 4. vgradnja prostorskega termostata za šolo, 5. vgradnja termostatskih ventilov v šoli
9.)	Vrtec Tolmin - centralna stavba Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. vgradnja toplotne črpalke za pripravo sanitarne tople vode, 2. toplotna izolacija strehe oziroma podstrešja
10.)	Vrtec Tolmin - enota Volarje	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija podstrešja, 2. toplotna izolacija fasade, 3. vgradnja termostatskih ventilov
11.)	Glasbena šola Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. ukrepi niso potrebni
12.)	ZD Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija stropov proti neogrevanem podstrešju, 2. toplotna izolacija fasad, 3. vgradnja termostatskih ventilov na preostalih radiatorjih, 4. prenova toplotne postaje stavbe prizidka, 5. centralni nadzorni sistem za ogrevanje in hlajenje, 6. priprava STV z toplotno črpako, 7. prehod na ogrevanje z lesnimi peleti
13.)	ZD Tolmin - Most na Soči	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade
14.)	ZD Tolmin - Podbrdo	<ol style="list-style-type: none"> 1. ukrepi niso potrebni
15.)	Gasilska zveza Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija strehe, 2. toplotna izolacija fasade, 3. vgradnja termostatskih ventilov
16.)	Gasilski dom Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija strehe, 2. toplotna izolacija fasade, 3. zamenjava svetil starejšega datuma, 4. vgradnja termostatskih ventilov
17.)	Gasilski dom Podbrdo	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade, 2. toplotna izolacija strehe, 3. zamenjava svetil starejšega datuma
18.)	Knjižnica Cirila Kosmača	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade
19.)	KS Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade, 2. toplotna izolacija stropa proti neogrevanemu podstrešju, 3. zamenjava svetil starejšega datuma, 4. zamenjava stavbnega pohištva, termostatski ventili

20.)	Dvorana KS Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade, 2. zamenjava stavbnega pohištva (preostali del)
21.)	Tolminski muzej	<ol style="list-style-type: none"> 1. ukrepi niso potrebni
22.)	Zavod za KŠM - Kinogledališče Tolmin	<ol style="list-style-type: none"> 1. toplotna izolacija fasade, 2. dodatna toplotna izolacija strehe, 3. prenova prezračevalnega sistema (rekuperacija), 4. vgradnja termostatskih ventilov

Razlaga predlaganih ukrepov:

- Ukrepe smo podali za vse analizirane občinske javne stavbe, saj so odločitve glede teh stavb v pristojnosti občine.

V posameznih javnih stavbah, kjer še ni, naj se vzpostavi sistem upravljanja z energijo. Na podlagi 324. člena Energetskega zakona (EZ-1) (Uradni list RS, št. 17/2014) osebe javnega sektorja vzpostavijo sistem upravljanja z energijo. Sistem je bil vpeljan v večini javnih objektov, izvede se še za objekte: OŠ Most na Soči - POŠ Podmelec, OŠ Most na Soči - POŠ Dolenja Trebuša, OŠ Most na Soči - POŠ Šentviška Gora, OŠ Tolmin - POŠ Volče in vrtec Volče, Vrtec Tolmin - enota Volarje in Zavod za KŠM - Kinogledališče Tolmin.

10.3 Podjetja

Za analizirana podjetja smo podali predlog ukrepov na osnovi podatkov, ki smo jih pridobili. Občina ne more neposredno vplivati na strateške odločitve podjetij (ne more jim zapovedovati varčevalnih ukrepov), zato so ukrepi v akcijskem načrtu usmerjeni predvsem v spodbujanje podjetij k URE in OVE, njihovo osveščanje ipd. Predlagamo ukrepe:

- Energetski pregled naj se izvede v vseh večjih industrijskih obratih.
- Uvedba sistematičnega upravljanja z energijo v vseh večjih industrijskih obratih.
- Glede na velikost občine in podjetij v občini je smiselno imeti v občini enega energetskega managerja, ki bi skrbel za energetske politike podjetij.
- Seznaniti podjetja z možnostmi za pridobitev nepovratnih sredstev za financiranje študij izvedljivosti in investicij na področju URE in OVE in spodbujati podjetja za izrabo OVE.

10.4 Promet

- Osveščanje o alternativnih oblikah mobilnosti in odgovornejša raba avtomobila ter populariziranje javnega prometa.
- Osveščanje o rabi OVE (biogoriva in električna vozila) v javnem transportu.
- Kolesarske steze se vzpostavijo postopoma predvsem z namenom povezovanja Tolmin z okoliškimi naselji,
- Gradnja javnega parkirišča Ušnik
- Ureditev obvoznic: Tolmin, Most na Soči, Volče in Čiginj.

10.5 Javna razsvetljava

Prilagoditi oziroma zamenjati neustrezno razsvetljava do 31. decembra 2016.

10.6 Energetsko svetovanje

Ensvet so energetsko svetovalne pisarne namenjene gospodinjstvom. Ker Ensvet ne skrbi za obveščanje občanov o možnostih izkoriščanja, sofinanciranja in kreditiranja investicij OVE in URE.

11 NAPOTKI ZA IZVAJANJE LOKALNEGA ENERGETSKEGA KONCEPTA

LEK je po sprejetju na Občinskem svetu Občine Tolmin zavezujoč dokument na področju rabe energije. To pomeni, da je občina dolžna izvajati ukrepe navedene v akcijskem načrtu, ter upoštevati napotke iz LEK-a pri razvoju energetske oskrbe občine. Ob tem mora lokalna skupnost po sprejetju LEK enkrat letno pripraviti poročilo o izvajanju ukrepov iz akcijskega načrta in ga posredovati ministrstvu, pristojnem za energijo. Rezultate izvajanja LEK ter posamezne zaključene projekte iz akcijskega načrta je potrebno javno promovirati, objaviti v lokalnih medijih ter izdelati informacijske brošure. Za sistematično in sprotno izvajanje ukrepov je potrebno spremljanje doseženih rezultatov, ter vzpostavitev stalne kontrole uspešnosti.

12 AKCIJSKI NAČRT

V akcijskem načrtu je zbran nabor ukrepov. Projekti so predstavljeni ločeno, vsak posebej, vendar ni nujno, da se bodo tako tudi izvajali. Vrstni red izvajanja ukrepov je odvisen tudi od javnih razpisov za sofinanciranje in kreditiranje posameznih projektov. Za vsak razpis na področju energetike je potrebno temeljito pretehtati ali je možno katerega od projektov iz akcijskega načrta prijaviti na določen razpis.

V nadaljevanju najprej podajamo nabor kontinuiranih aktivnosti, ki se bodo redno izvajale ves čas v obdobju med leti 2015 in 2024. Skupen znesek za redno letno financiranje lokalne energetske agencije za izvajanje kontinuiranih aktivnosti ter aktivnosti 9 in 18, ki se neposredno nanašajo na nanje, znaša cca. 7.900,00 €/leto (cena z DDV). Znesek se letno prilagaja glede na opravljanje aktivnosti. Izven kontinuiranih aktivnosti lokalne energetske agencije se izvaja aktivnost 8 Individualna svetovanja energetskega svetovalca na domu za stanovalce v večstanovanjskih objektih. Akcijski plan za ostale aktivnosti je prav tako, kot za kontinuirane aktivnosti, podan za isto obdobje. V času izvajanja akcijskega načrta se bodo pojavile nove priložnosti in prioritete glede izvajanja posameznih projektov. Kdaj bo dejansko izveden posamezen projekt je v veliki meri odvisno tudi od izida razpisov, saj se lahko pojavi priložnost sofinanciranja projekta, ki ni bil predviden v določenem letu.

Za vsako aktivnost oziroma projekt smo podali: predvidenega nosilca projekta (Občina Tolmin), odgovornega (osebo, ki bo predvidoma odgovorna za izvajanje projekta), rok izvedbe, pričakovani rezultati, vrednost projekta (cena z DDV), financiranje s strani občine, ostali viri financiranja in opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa.

Na osnovi analize podatkov o rabi in oskrbi z energijo, analize šibkih točk, postavljenih ciljev s strani Občine Tolmin podajamo akcijski načrt izvajanja energetskega koncepta občine Tolmin:

KONTINUIRANE AKTIVNOSTI (se izvajajo ves čas, vsako leto)

1. Projekt informiranja, osveščanja, izobraževanja in spodbujanja javnosti

1. *Aktivnost:* Projekt obveščanje javnosti preko medijev (INFO-LEA, spletne strani, oglasne deske občine, občinsko glasilo,...) in izdelava brošur za informiranje občanov o OVE in URE (npr. brošura na temo Ogrevanje sanitarne vode s sončno energijo, ipd.).

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* Aktivnost se začne izvajati takoj in se izvaja neprestano.

5. *Pričakovani rezultati:* Javnost bo obveščena o razpisih, možnostih učinkovite rabe energije in uporabe novih tehnologij v energetiki. Z dvigom informiranosti se bo povečala ozaveščenost glede okoljske in energetske problematike ter posledično zmanjšala raba energije.
6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija
7. *Financiranje s strani občine:* 100 %
8. *Ostali viri financiranja:* /
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Število informiranih podjetij, upravljavcev oziroma vzdrževalcev občinskih stavb, ter občanov. Število pripravljenih brošur, INFO listov, člankov, delavnic.

2. Spremljanje razpisov in priprava vlog za subvencioniranje ter priprava projektih nalog za izvedbo projektov in ukrepov.

1. *Aktivnost:* Obveščanje kontaktne osebe v občinski upravi o razpisih z obrazložitvijo, kako se lahko ta sredstva koristi oziroma pridobi in pomoč pri pripravi vlog za sofinanciranje projektov s področja energetike v občini ter podajanje strokovne ocene in potrjevanje vseh investicij s področja energetike v občini. Priprava predlogov za projektne naloge, predvsem glede na aktualne razpise.
2. *Nosilec:* Občina Tolmin
3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin
4. *Rok izvedbe:* Aktivnost se izvaja neprestano, v skladu z razpisi.
5. *Pričakovani rezultati:* Prijava na čim več razpisov, ki so za občino aktualni in se nanašajo na izvedbo načrtovanih projektov; pridobitev subvencij; potrjevanje primernih investicij.
6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija
7. *Financiranje s strani občine:* 100 %
8. *Ostali viri financiranja:* /
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* število predlaganih razpisov, število pripravljenih vlog.

3. Izdelava letnih poročil o izvedenih aktivnostih in doseženih rezultatih ter priprava letnih planov.

1. *Aktivnost:* Izdelava poročil o izvedenih aktivnostih iz LEK v posameznem letu ter plan aktivnosti za naslednje leto za občinski svet. Izdelava letnega poročila o doseženih rezultatih ter učinkih posameznih projektov za Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (zahtevano po 20. in 21. členu Pravilnika o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskega konceptov (Ur. l. RS, št. 74/2009)).
2. *Nosilec:* Občina Tolmin
3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov
4. *Rok izvedbe:* Aktivnost se izvede enkrat vsako leto.
5. *Pričakovani rezultati:* Letni pregled nad izvajanjem akcijskega načrta iz Energetskega koncepta.
6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija
7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* izdelava poročila: da/ne

4. Iskanje finančnih virov za realizacijo ukrepov in projektov in animiranje investitorjev za izvedbo investicij.

1. *Aktivnost:* Iskanje finančnih virov za aktualne projekte, načrtovane investicije na področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* Aktivnost se izvaja neprestano, v skladu z aktualnimi projekti.

5. *Pričakovani rezultati:* Pridobitev subvencij, pridobivanje ugodnih kreditov ter iskanje domačih ter morebitnih tujih investitorjev.

6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Kazalniki za merjenje izvajanja ukrepa:* število sestankov za iskanje investitorjev; višina pridobljenih zunanjih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov iz akcijskega načrta.

5. Seminarji na temo varčevanja z energijo za javne uslužbence

1. *Aktivnost:* Organizacija seminarjev za javne uslužbence na temo učinkovite rabe energije z namenom zmanjšanja rabe energije, ter posledično stroškov za energijo. Prvo leto naj k seminarju pristopijo vodilni kadri v posameznih javnih stavbah, v sledečih letih pa še ostali. Teme se prilagodi posamezni ciljni skupini. Skupine naj bodo velikosti do 20 ljudi.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* Vsakoletna aktivnost.

5. *Pričakovani rezultati:* Zmanjšanje rabe energije.

6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Število udeležencev na seminarjih.

6. Izobraževanja na temo URE za osnovnošolske otroke

1. *Aktivnost:* Predlagamo, da se za otroke v OŠ ob naravoslovnem dnevu izvedejo izobraževanja o URE, ki naj bodo v skladu z šolskim programom. Izobraževanja naj se izvajajo enkrat letno v npr. 5 razredu. S tovrstnim informiranjem se bo sama raba energije v šolah zmanjšala (npr. z informiranjem o pravilnem načinu prezračevanja in upoštevanjem napotkov se bo zmanjšala raba energije za ogrevanje prostorov). S prenašanjem znanja o URE na otroke in povečanjem ozaveščenosti otrok o možnostih prihrankov z energijo in njeni učinkoviti rabi, lahko dolgoročno vplivamo na bolj smotrno

rabo energije v stanovanjih.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* Vsakoletna aktivnost.

5. *Pričakovani rezultati:* Osveščanje mladih. Zmanjšanje rabe energije.

6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Število udeleženihi otrok na izobraževanju.

7. Projekt ogleda primerov dobre prakse

1. *Aktivnost:* Predlagamo, da se kontinuirano izvajajo ogledi dobrihi praks, glede na potrebe same občine. Ogledov dobrihi praks na terenu naj se udeležijo občinski svetniki ter člani usmerjevalne skupine, saj bodo lahko le ti glede na svoje strokovno znanje razložili in primerno posredovali znanje iz primera dobre prakse sami občinski upravi in njenemu svetu ter tako vzpodbudili izvajanje posameznih ukrepov na področju URE in OVE.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* Vsakoletna aktivnost

5. *Pričakovani rezultati:* Bližja seznanitev zainteresiranihi z novimi sistemi na področju URE in OVE, glede na predvidene investicije v občini.

6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - Lokalna energetska agencija

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Število udeležencev na ogledu.

8. Individualna svetovanja energetskega svetovalca na domu za stanovalce v večstanovanjskih objektih

1. *Aktivnost:* Stanovalci v večstanovanjskih objektih bodo z individualnim svetovanjem pooblaščenega energetskega svetovalca na domu dobili opis tehnične rešitve, kot tudi ekonomske izračune za njihov konkretni primer. Svetovalna pisarna bi pričela z delom v letu 2015.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Občina Tolmin, energetska svetovalca

4. *Rok izvedbe:* Vsakoletna aktivnost

5. *Pričakovani rezultati:* Povečanje URE in OVE v večstanovanjskih objektih.

6. *Vrednost projekta:* 8.000,00 € (z DDV) za predvidoma skupno 200 vseh svetovanj (svetovanja izvede energetska svetovalca)

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Število izvedenih individualnih svetovanj energetskega svetovalca na domu za stanovalce v večstanovanjskih objektih.

AKTIVNOSTI ZA LETO 2015

9. Vpeljava sistema upravljanja z energijo v javnih stavbah

1. *Aktivnost:* Ukrep se nanaša na uvajanje sistema upravljanja z energijo t.i. vgradnjo računalniško podprtega sistema za upravljanje z energijo, uvedbo standarda SIST EN 16001 oziroma druge napredne načine upravljanja z energijo (npr. ciljno spremljanje rabe energije - CSRE), ki predstavljajo pomembno orodje za povečanje učinkovitosti rabe energije. Z uvedbo sistema upravljanja z energijo dosežemo znatne prihranke (7 % na električni energiji in 10 % na toploti in gorivih). Sistem je bil vpeljan v določenih javnih objektih. Ukrep se izvede še za objekte: OŠ Most na Soči - POŠ Podmelec, OŠ Most na Soči - POŠ Dolenja Trebuša, OŠ Most na Soči - POŠ Šentviška Gora, OŠ Tolmin - POŠ Volče in vrtec Volče, Vrtec Tolmin - enota Volarje in Zavod za KŠM - Kinogledališče Tolmin.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* december 2015

5. *Pričakovani rezultati:* Nenehen nadzor, spremljanje in ovrednotenje rabe energije v javnih zgradbah ter hitro odpravljanje napak.

6. *Vrednost projekta:* 2.196,00 € (z DDV) vzdrževanje sistema, informiranje ciljnih skupin, izvajanje organizacijskih ukrepov v domeni lokalne energetske agencije se obračunajo ločeno v okviru izvajanja kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana – Lokalna energetska agencija

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Kazalnik za merjenje izvajanja ukrepa:* število javnih stavb, ki imajo vzpostavljen sistema upravljanja z energijo; prihranki pri rabi energije.

10. Postavitev mHE Zadlaščica na vodovodu pitne vode

1. *Aktivnost:* Pripravi se ustrezna projektna ter investicijska dokumentacija za izvedbo postavitve mHE Zadlaščica na vodovodu pitne vode. V kolikor se v slednji izkaže ekonomska upravičenost se projekt izvede. Po okvirnih ocenah bi znašala moč max 30 kW. Pričakovana je letna proizvodnja v višini 100 MWh.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Občina Tolmin, Komunala Tolmin Javno podjetje d.o.o.

4. *Rok izvedbe:* oktober 2015

5. *Pričakovani rezultati:* Povečanje deleža OVE pri proizvodnji električne energije.

6. *Vrednost projekta:* 50.000,00 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* EU in SLO nepovratna sredstva (v primeru pridobitve nepovratnih sredstev bo delež sredstev občine nižji)

9. *Kazalnik za merjenje izvajanja ukrepa:* Izvedena elektrarna (da/ne)

10. Animiranje potencialnih deležnikov pri vzpostavitvi lesne verige

1. *Aktivnost:* Animiranje potencialnih deležnikov pri vzpostavitvi lesne verige s centrom za oskrbo z lesom na lokalnem nivoju vključno s pripravo gradiv, izvedbo pripravljajalnih sestankov ter tematske delavnice v kraju Tolmin. Ena izmed možnosti za vzpostavitev te verige je v okviru Kmetijske zadruge Tolmin z.o.o. Tolmin. Na ta način bi se dejavnost zadruge razširila, kar gre gotovo v korist njenih članov. Število slednjih se iz leta v leto povečuje, ker kaže na veliko zaupanje kmetov v to organizacijo.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, Posoški razvojni center, Kmetijska zadruga Tolmin z.o.o. Tolmin s člani, Zavoda za gozdove Slovenije, OE Tolmin

4. *Rok izvedbe:* december 2015

5. *Pričakovani rezultati:* V prvi fazi se gre za vzpostavitev komunikacije med ključnimi deležniki pri vzpostavitvi lesne verige na lokalne nivoju. Preveri se interes deležnikov za vzpostavitev verige. Ugotovi se možne lokacije za hranjenje surovine ter predstavi razpoložljive finančne vire za izvedbo nadaljnjih aktivnosti.

6. *Vrednost projekta:* 1.220,00 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Kazalnik za merjenje izvajanja ukrepa:* potencialni deležniki pri vzpostavitvi lesne verige nadaljujejo na nadaljnjimi aktivnostmi pri vzpostavitvi lesne verige (da/ne)

11. Sanacija javne razsvetljave (I. 2015)

1. *Aktivnost:* Izvedba rekonstrukcije v skladu s časovnim planom rekonstrukcije po Strategiji razvoja javne razsvetljave v občini Tolmin, GOLEA Nova Gorica, 2009.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* december 2015

5. *Pričakovani rezultati:* Učinkovita javna razsvetljava ter nižji stroški električne energije za javno razsvetljava.

6. *Vrednost projekta:* 50.000 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine v letu 2015:* 100 %: 50.000 € (z DDV)

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* število saniranih svetilk

12. Izdelava Celostne prometne strategije

1. *Aktivnost:* Celostna prometna strategija je ključno orodje novega pristopa k načrtovanju prometa. Prizadeva si rešiti izzive občine, ki so povezani s prometom, s čimer ji pomaga uresničiti njene ključne razvojne potencialne.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* december 2015

5. *Pričakovani rezultati:* Skladno z Akcijskim načrtom za energetske učinkovitost za obdobje 2011-2016 (AN-URE 2) je zastavljen cilj 9-odstotni prihranek končne energije. Del k temu bo prispeval tudi sektor prometa s predvidoma 4 % prihrankom energije med leti 2011 in 2016. Nižanje rabe energije je predvideno tudi po predlogu Akcijskega načrta za energetske učinkovitost za obdobje 2014-2020 (AN-URE 2020). Z izvajanjem ukrepov trajnostne mobilnosti se pripomore med drugim tudi k doseganju prihrankov energije v sektorju prometa. Izdelan omenjeni CPS bo podlaga za kandidiranje občine na namenske razpise za gradnjo kolesarskih stez v naseljih, pločnikov, ureditev mestnih jeder z vidika prometne ureditve, postavitve polnilnih mest za električna vozila, itd.

6. *Vrednost projekta:* 30.500,00 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine v letu 2015:* 15% Občina Tolmin

8. *Ostali viri financiranja:* 85% Kohezijska sredstva

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Izdelan CPS (da/ne)

AKTIVNOSTI ZA LETO 2016

14. Priprava odloka in razpisa za pridobitev koncesionarja za izvajanje lokalne gospodarske javne službe oskrbe s toplotno energijo v občini Tolmin ter gradnja DOLB Tolmin

1. *Aktivnost:* Izdelana je bila študija Dokumentu identifikacije investicije projekta »DOLB Tolmin«, GOLEA 2014. V študiji je obdelanih 5 variantnih rešitev. Najustreznejša varianta bo izbrana po javni obravnavi. Nato se pripravi odlok o koncesiji za izvajanje lokalne gospodarske javne službe oskrbe s toplotno energijo v občini Tolmin, s katerim se zaščiti javni interes. Prav tako je potrebno pripraviti javni razpis za pridobitev koncesionarja.

Opomba: Predvidena je individualna oskrba objektov v kolikor se DOLB Tolmin ne izvede.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* april 2016

5. *Pričakovani rezultati:* povečanje deleža OVE

6. *Vrednost projekta:* 100 %: 7.000,00 € (z DDV) (Vrednost projekta se nanaša na pripravo odloka in razpisa)

7. *Financiranje s strani občine:* 100 %: 7.000 € (z DDV)

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* zgrajen DOLB (da/ne)

15. Postavitev ene polnilnice in nakup občinskega vozila na električni pogon

1. *Aktivnost:* Postavitev ene polnilnice in nakup občinskega vozila na električni pogon

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* september 2016

5. *Pričakovani rezultati:* V okviru te aktivnosti se pričakuje, da bi občina aktivno sodelovala pri postavitvi in promociji polnilnice ter samih vozil na električni pogon, ki bodo v prihodnosti zagotovo zaznamovala določen del trga. Občina s takimi pilotnimi projekti med drugim usmerja razvoj na lokalnem nivoju v kontekst t.i. pametnih skupnosti. Slednjo se v začetni fazi razvija prav skozi EU projekte na to temo.

6. *Vrednost projekta:* 33.000,00 € (z DDV)
7. *Financiranje s strani občine:* 50 %
8. *Ostali viri financiranja:* 50 % EU in SLO nepovratna sredstva
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* izvedena postavitev ene polnilnice za vozila na električni pogon in nakup enega vozila na električni pogon (da/ne).

AKTIVNOSTI ZA LETO 2017

16. Izdelava razširjenih energetskega pregledov javnih stavb

1. *Aktivnost:* Energetski pregled nam poda natančen vpogled v strukturo in stroške porabe energije ter seznam prioriteten organizacijskih in investicijskih ukrepov za učinkovito rabo energije. Ta vpogled oziroma posnetek obstoječega stanja in rešitev je tudi osnova za izdelavo operativnega programa za izvajanje predlaganih ukrepov za zmanjšanje porabe energije in stroškov za energijo. Bistvo energetskega pregleda je kompleksna analiza problematike oskrbe in rabe energije ter na koncu seveda predlog rešitve. Pristop, ki ga predpisuje in pooseblja energetski pregled, je temelj za ustrezne tehnične in ekonomske rešitve, saj obravnava problematiko celostno, strukturirano in po točno določenih predpisih. Razširjen energetski pregled je eden od dokumentov, ki je praviloma zahtevan kot dokumentacija za pridobitev nepovratnih sredstev pri razpisih energetske sanacije javnih objektov. Na osnovi opravljenega preliminarnega energetskega pregleda stavb in ugotovitev na osnovi tega pregleda predlagamo, da se razširjen energetski pregled izvede za sledeče zgradbe: OŠ Most na Soči - POŠ Podmelec, OŠ Most na Soči - POŠ Dolenja Trebuša, OŠ Most na Soči - POŠ Šentviška Gora, OŠ Tolmin - POŠ Volče in vrtec Volče, Vrtec Tolmin - enota Volarje in Zavod za KŠM - Kinogledališče Tolmin.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov

4. *Rok izvedbe:* april 2017

5. *Pričakovani rezultati:* Predlog ukrepov sanacije posamezne stavbe za zmanjšanje porabe energije in stroškov za energijo.

6. *Vrednost projekta:* 18.300,00 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine:* 100 % (DDV ni upravičen strošek): 18.300,00 € (z DDV)

8. *Ostali viri financiranja:* /

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* izdelani razširjeni energetski pregled stavb (da/ne).

17. Vzpostavitev mreže javnega prevoza na poziv

1. *Aktivnost:* Izdela se študijo izvedljivosti. Z vzpostavitvijo mreže javnega prevoza na poziv bo Občina omogočila javni prevoz v krajih tudi izven glavnih prometnic. Mrežo se vzpostavi v okviru EU projektov.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* maj 2017

5. *Pričakovani rezultati:* Povečanje število prevoženih potnikov v okviru javnih prevozov.

6. *Vrednost projekta:* 50.000,00 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine:* 10.000,00 € (z DDV)
8. *Ostali viri financiranja:* 40.000,00 € (z DDV) EU in SLO nepovratna sredstva
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* Vzpostavljena mreže javnega prevoza na poziv (da/ne).

18. Izdelava načrta izvajanja ukrepov URE na posameznih javnih stavbah.

1. *Aktivnost:* Na osnovi ugotovitev razširjenih energetske pregledov ter vpeljanega energetskega knjigovodstva se izdelata prioriteten seznam investicij v javne občinske stavbe.
2. *Nosilec:* Občina Tolmin
3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin, odgovorne osebe javnih zavodov
4. *Rok izvedbe:* maj 2017
5. *Pričakovani rezultati:* Izdelan načrt izvajanja ukrepov na občinskih javnih stavbah.
6. *Vrednost projekta:* vključeno v znesek za izvajanje kontinuiranih aktivnosti akcijskega plana - GOLEA
7. *Financiranje s strani občine:* 100 %
8. *Ostali viri financiranja:* /
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* pripravljen načrt (da/ne).

PO IZDELANEM NAČRTU IZVAJANJA UKREPOV URE V JAVNIH STAVBAH SE V SKLADU Z NJIM REZERVIRAJO SREDSTVA V PRORAČUNU ZA POTREBNE SANACIJE.

19. Izdelava študije za izkoriščanje HE

1. *Aktivnost:* Izdelata se študija za izkoriščanje HE in karte poplavne nevarnosti. Kljub relativno velikem koriščenju vodne energije, vodni potencial še ni v celoti izkoriščen. Ocenjujemo, da bi občina, v skladu s temeljnimi načeli varstva okolja, z izgradnjo predvsem manjših hidroelektrarn pridobila avtonomni vir energije in zagotovila stalnost dobave električne energije na lokalnem nivoju, obenem pa bi s tem pridobila nov vir prihodkov in nova delovna mesta.
2. *Nosilec:* Občina Tolmin
3. *Odgovorni:* Občina Tolmin, potencialni investitorji
4. *Rok izvedbe:* oktober 2017
5. *Pričakovani rezultati:* Ocena potenciala za proizvodnjo električne energije iz HE, ki ga je glede na lokalne danosti in omejitve, mogoče še izkoriščati.
6. *Vrednost projekta:* 50.000,00 € (z DDV)
7. *Financiranje s strani občine:* 10.000,00 € (z DDV)
8. *Ostali viri financiranja:* 40.000,00 € (z DDV) EU in SLO nepovratna sredstva ali potencialni investitorji.
9. *Kazalnik za merjenje izvajanja ukrepa:* Izdelana študija za izkoriščanje HE (da/ne)

AKTIVNOSTI ZA LETO 2018

20. Ureditev obvoznice Tolmin

1. *Aktivnost:* Ureditev obvoznice Tolmin

2. *Nosilec*: DRSC (Direkcija Republike Slovenije za ceste)
3. *Odgovorni*: DRSC (Direkcija Republike Slovenije za ceste)
4. *Rok izvedbe*: oktober 2018
5. *Pričakovani rezultati*: Cilj je, da se z izgradnjo obvoznice razbremenijo naselja Tolmin, v širšem prostoru pa se zagotovi tekoče odvijanje prometa ter omogoči povečana dostopnost za vse skupine prebivalstva, zlasti v kontekstu dnevnih migracij v zaposlitvena središča obravnavanega območja.
6. *Vrednost projekta*: /
7. *Financiranje s strani občine*: /
8. *Ostali viri financiranja*: EU in SLO nepovratna sredstva
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa*: zgrajena obvoznica (da/ne).

21. Ureditev javnega parkirišča Ušnik

1. *Aktivnost*: Ureditev javnega parkirišča Ušnik
2. *Nosilec*: Občina Tolmin
3. *Odgovorni*: Občina Tolmin
4. *Rok izvedbe*: oktober 2019
5. *Pričakovani rezultati*: Z gradnjo tovrstnih javnih parkirišč na pomembnih vozliščih se spodbuja smotno rabo avtomobila za dnevne migracije in posledično manjša rabo energije in emisij za področje prometa.
6. *Vrednost projekta*: /
7. *Financiranje s strani občine*: /
8. *Ostali viri financiranja*: EU in SLO nepovratna sredstva
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa*: zgrajeno javno parkirišče (da/ne).

22. Izdelava študije izvedljivosti za umestitev obvoznice Most na Soči v državni prostorski načrt

1. *Aktivnost*: Izdelava študije izvedljivosti za umestitev obvoznice Most na Soči v državni prostorski načrt)
2. *Nosilec*: DRSC (Direkcija Republike Slovenije za ceste)
3. *Odgovorni*: DRSC in Občina Tolmin
4. *Rok izvedbe*: december 2018
5. *Pričakovani rezultati*: Pripravi se ustrezne podlage za umestitev obvoznice Most na Soči v državni prostorski načrt. Z izgradnjo obvoznice se razbremenijo naselja Most na Soči, v širšem prostoru pa se zagotovi tekoče odvijanje prometa ter omogoči povečana dostopnost za vse skupine prebivalstva, zlasti v kontekstu dnevnih migracij v zaposlitvena središča obravnavanega območja.
6. *Vrednost projekta*: 100.000,00 € (z DDV) (strošek DRSC)
7. *Financiranje s strani občine*: 0 %
8. *Ostali viri financiranja*: EU in SLO nepovratna sredstva
9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa*: Izdelana študija izvedljivosti (da/ne).

23. Optimizacija razsvetljave v javnih zgradbah

1. *Aktivnost:* Javne zgradbe so velik porabnik električne energije tudi zaradi uporabe velikega števila svetlobnih teles v zgradbah, ki zaradi načina uporabe javnih objektov obratujejo razmeroma veliko število ur v letu. Zaradi tega je nujno potrebno v javne zgradbe umestiti energetske učinkovite razsvetljave z minimalno rabo električne energije za zagotavljanje osvetlitvenih pogojev v posameznih prostorih glede na namembnost. S tem ukrepom pričakujemo 10 % zmanjšanje rabe električne energije. Prav tako je zelo pomembno pri obnovah javnih zgradb načrtovati uporabo senzorjev za regulacijo osvetlitve, ki izklapljujejo razsvetljavo, če za njo ni potrebe. S tem bi lahko privarčevali 2% električne energije in s tem pozitivno vplivali na zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami CO₂.

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* december 2018

5. *Pričakovani rezultati:* Učinkovite razsvetljave v javnih zgradbah

6. *Vrednost projekta:* 50.000 € (z DDV)

7. *Financiranje s strani občine v letu 2018:* 100 %: 50.000 € (z DDV)

8. *Ostali viri financiranja:* EU in SLO nepovratna sredstva (v primeru pridobitve nepovratnih sredstev bo delež sredstev občine nižji)

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* število saniranih svetilk

AKTIVNOSTI ZA LETO 2019**24. Vzpostavitev polnilne postaje na alternativna goriva (avtoplin oz. LPG)**

1. *Aktivnost:* Vzpostavitev polnilne postaje na alternativna goriva (avtoplin oz. LPG)

2. *Nosilec:* Občina Tolmin

3. *Odgovorni:* Lokalna energetska agencija, Občina Tolmin

4. *Rok izvedbe:* junij 2019

5. *Pričakovani rezultati:* Zaradi povečanja vozil na plin je smiselna postavitev vsaj ene polnilne postaje v občini. Ta vozila so tudi ekološko bolj sprejemljiva od običajnih vozil na bencin oz. dizel.

6. *Vrednost projekta:* 5.000,00 € do 100.000,00 € (z DDV) (predvidoma investicijo izvede distribucijsko podjetje)

7. *Financiranje s strani občine:* 0 %

8. *Ostali viri financiranja:* EU in SLO nepovratna sredstva ter nepovratna sredstva velikih zavezancev

9. *Opredelitev kazalnika za merjenje izvajanja ukrepa:* izvedena postavitev ene polnilne postaje na alternativna goriva (da/ne).

25. Sanacija občinskih javnih stavb 1. del

Pripravi se ustrezno projektno in investicijsko dokumentacijo ter razpis za pridobitev izvajalca. Pridobi se namenska nepovratna sredstva. Obravnavane občinske javne stavbe v razširjenih energetskih pregledih se sanira v skladu z načrtom izvajanja ukrepov URE na posameznih javnih stavbah (glej aktivnost 18; leto 2017).

AKTIVNOSTI MED LET 2020 IN 2024

26. Sanacija občinskih javnih stavb 2. del

Pripravi se ustrezno projektno in investicijsko dokumentacijo ter razpis za pridobitev izvajalca. Pridobi se namenska nepovratna sredstva. Obravnavane občinske javne stavbe v razširjenih energetskih pregledih se sanira v skladu z načrtom izvajanja ukrepov URE na posameznih javnih stavbah (glej aktivnost 18; leto 2017).

27. Gradnja regionalnega kolesarskega omrežja

Z ureditvijo ustreznih kolesarskih poti spodbudimo lokalno prebivalstvo v uporabo koles za prevoz znotraj občine Tolmin.

Po poteku petletnega obdobja, znotraj katerega se bo izvajal akcijski načrt, bo potrebno izdelati nov akcijski plan, kjer bi bilo smiselno pregledati do tedaj opravljene aktivnosti in le te ovrednotiti ter opredeliti nov akcijski načrt.

12.1 Srednjeročne finančne obveznosti za občino

Na osnovi akcijskega plana smo v tabeli 5 podali finančni načrt projektov za obdobje 2015-2024. Upoštevane so vrednosti za kontinuirane aktivnosti in posamezne projekte, ki se bodo izvajali v petletnem obdobju. Cene so z vštetim DDV.

Tabela 5: Finančni načrt projektov za obdobje 2015-2024

Leto	Celotna vrednost projektov (cena z DDV)
2015	140.420,00 €
2016	32.200,00 €
2017	47.000,00 €
2018	58.700,00 €
2019	8.700,00 €
2020	8.700,00 €
2021	8.700,00 €
2022	8.700,00 €
2023	8.700,00 €
2024	8.700,00 €
Skupaj	330.520,00 €

*Opomba: V finančni načrt projektov za obdobje 2015-2024 niso vključene investicije v sanacijo občinskih javnih stavb za obdobje 2019-2024, investicija v sistem daljinskega ogrevanja (izvede koncesionar), ureditev javnega parkirišča Ušnik, gradnja obvoznice Tolmin, vzpostavitev polnilne postaje na alternativna goriva sanacija občinskih javnih stavb in gradnja regionalnega kolesarskega omrežja, saj te do junija 2015 še niso znane. Omenjene finančne obveznosti se bodo opredelile naknadno.